

Polen tur och retur och en oas av stillhet

Text & foto:
Mats Myrstener

G latt överraskade blir vi när vi mitt på Gdansks "Lange Markt" (Długi Targ), som är den slingrande kungsvägen och huvudgatan från den gamla stadsporten till hamnen vid Motława, hittar en liten filial till Stadsbiblioteket. Alla dessa gamla hus från 1500-talet och framåt, som återuppbyggts i exakta kopior efter andra världskriget, med en hantverksskicklighet som är djupt imponerande. Inte minst de enorma kyrkorna vittnar om handelsmännens forna makt och prakt

Biblioteket är en liten pärla, där man kan sjunka ner i en mjuk fåtölj och läsa böcker om Gdansk och Polens geografi och historia. Vi har färdats från det en gång österrikiska Kraków i söder, via Warszawa till det mer tyskinfluerade Gdansk, en gång en mäktig Hansastad vid Östersjöns södra strand.

I Kraków såg vi kungaborgen Wawel, en gång Polens huvudstad, och det judiska kvarteret Kazimierz, idag ett bohemiskt och pittoreskt Soho, livligt besökt av amerikanska judar på jakt efter släktingar, en gång hemvist för 60.000 judar som alla utrotades i det närbelägna koncentrationslägret Auschwitz (O wicim). Oscar Schindlers fabrik Emalia finns fortfarande kvar,

Kraków bombades i stort sett inte alls. Det är en liten pärla att besöka i södra Polen.

I Kraków finns också ett av Europas äldsta universitet och studenter syns överallt i staden. Gamla stans gigantiska Stora torg är ett av Europas största i sitt slag.

Söder om Kraków ligger de höga Tatrabergen och skidorten Zakopane. De stora saltgruvorna i Wieliczka sägs vara värda ett besök för den som inte lider av klaustrofobi. Den omtalade dåliga luften i södra Polen märkte vi faktiskt inte av alls

I Warszawa såg vi skyskrapor torna upp sig överallt i centrum, vittnande om att Polen är på frammarsch ekonomiskt. Maten är utmärkt, särskilt i södra Polen. Råvarorna fortfarande ekologiskt odlade i småjordbruk. Medan Annsofi

handlade bärnsten sjönk jag djupare ner i fåtöljen i stadsbibliotekets filial på Gdansks huvudgata Długa, en oas av stillhet och frid bland hysteriskt shoppande väffelumsande turister och gatumusikanter. Att polackerna är religiösa såg vi inte minst i Kraków där katedralerna bågade av mässbesökare. I Gdansk centrum upplyser en liten metallskylt på ett gammalt hus att Lech Walesa här ledde fackföreningsrörelsen Solidaritets kontor, från strejkens utbrott 14 augusti 1980, tills han svors in som president på hösten 1990.

Om allt detta kunde man läsa på det lilla biblioteket på Długi Targ. Biblioteket som samlare och förvaltare av vårt kollektiva minne. Men också en fridfull oas och trivsamt mötesplats på ett synnerligen kommersiellt och folkrikt gatustråk.